

Samenvatting

Het college stelt een toetsingskader voor prioritering van elektriciteitsaansluitingen vast waarin is vastgelegd hoe de Gemeente Maastricht verzoeken om een bestuursverklaring beoordeelt.

Het kader zorgt voor een transparante en uniforme werkwijze en maakt duidelijk wat de rol van Gemeente Maastricht is en wat niet.

Door netcongestie is de beschikbare capaciteit op het elektriciteitsnet schaars. De Autoriteit Consument en Markt (ACM) heeft hiervoor een landelijk prioriteringskader vastgesteld, dat per op 1 januari 2026 geldt. Dit maakt het mogelijk om maatschappelijke projecten, zoals woningbouw en scholen, voorrang te geven bij schaarste. Voor een aantal functies is daarbij een bestuursverklaring van de gemeente nodig. Daarbij zijn er richting 1 januari 2027 drie fasen te onderscheiden die onder punt 7 verder worden toegelicht, te weten: 1 juli 2026, 1 oktober 2026 en 1 januari 2027.

1. Beslispunten

1. Het toetsingskader 'Maatschappelijk prioriteren' vaststellen.
2. Besluiten tot het mandateren van Manager Ruimte tot het ondertekenen van de bestuursverklaringen.
3. Het format 'Bestuursverklaring Maatschappelijk prioriteren Gemeente Maastricht' vaststellen.

Besluit Burgemeester en wethouders d.d. 9 juni 2026:

Conform.

2. Aanleiding

Er is sprake van netcongestie: nieuwe elektriciteitsaansluitingen of verzwaringen van aansluitingen zijn niet altijd direct mogelijk. De gevolgen hiervan raken steeds vaker maatschappelijke opgaven, zoals realisatie van woningbouw en andere voorzieningen, verduurzaming en aardgasvrij kunnen worden van de bestaande bouw, en het mogelijk maken van economische ontwikkelingen door bedrijven en industrie.

Om schaarse netcapaciteit op een maatschappelijk verantwoorde wijze te verdelen, heeft de Autoriteit Consument en Markt (ACM) het landelijke prioriteringskader vastgelegd in het Codebesluit prioriteringsruimte transportverzoeken d.d. 12 december 2025, Staatscourant 2025, 42323, dat per 1 januari 2026 in werking is getreden¹.

3. Beoogd effect

- Met het vaststellen van het toetsingskader geeft Gemeente Maastricht invulling aan haar rol binnen het landelijke prioriteringskader voor netcongestie. Het toetsingskader zorgt ervoor dat de gemeente verzoeken om een bestuursverklaring transparant en uniform kan beoordelen, binnen de kaders die landelijk zijn vastgelegd door de ACM.
- Dat maatschappelijke projecten die mogelijk in aanmerking komen voor prioriteit tijdig en op gelijke wijze worden beoordeeld, zodat zij geen kansen missen bij de verdeling van schaarse transportcapaciteit.
- Alle verzoeken worden aan dezelfde inhoudelijke criteria getoetst, ongeacht de omvang van de aansluiting of de initiatiefnemer.
- Het toetsingskader versterkt de samenwerking met netbeheerder² Enexis en de buurgemeenten die zijn aangesloten op dezelfde elektriciteitsstations. Door het hanteren van een uniform en afgestemd kader wordt voorkomen dat regionale verschillen ontstaan in de beoordeling van projecten, wat bijdraagt aan een eerlijke en consistente toepassing van maatschappelijke prioritering in de regio.
- Op grond van het Codebesluit is het afgeven van bestuursverklaringen een bevoegdheid van het college. Door het mandateren van Manager Ruimte tot het ondertekenen van de bestuursverklaringen, kan het ondertekenen van voornoemde bestuursverklaringen eenvoudiger en sneller worden afgedaan.

---

¹ [Staatscourant 2025, 42323 | Overheid.nl > Officiële bekendmakingen](#)

² Per 1 januari 2026 in de nieuwe Energiewet het begrip 'netbeheerder' vervangen door het begrip 'systeembeheerder'.

Dit voorstel heeft een relatie met meerdere Sustainable Development Goals (SDG's), zoals opgenomen in de programmabegroting van de gemeente Maastricht. Het toetsingskader draagt bij aan een zorgvuldige en eerlijke verdeling van schaarse netcapaciteit voor maatschappelijke projecten en ondersteunt daarmee meerdere gemeentelijke opgaven.

SDG	Relatie met voorstel
SDG 7 – Duurzame energie	Het toetsingskader maakt het mogelijk om maatschappelijke projecten die bijdragen aan de energietransitie zorgvuldig te beoordelen bij schaarse netcapaciteit.
SDG 9 – Innovatie en infrastructuur	Door prioritering van maatschappelijke functies wordt bijgedragen aan een doelmatige inzet van elektriciteitsinfrastructuur.
SDG 11 – Duurzame steden en gemeenschappen	Het kader ondersteunt woningbouw en maatschappelijke voorzieningen en draagt bij aan een leefbare en toekomstbestendige stad.
SDG 13 – Klimaatactie	Door netcapaciteit gericht in te zetten voor maatschappelijke projecten wordt uitvoering van klimaatdoelen mogelijk gemaakt.
SDG17 – Partnerschappen voor de doelstellingen	Het voorstel stimuleert samenwerking met Enexis en buurgemeenten bij een uniforme toepassing van het prioriteringskader.

4. Argumenten

1.1 *Transparante en uniforme beoordeling.*

Het toetsingskader legt vast aan welke wettelijke criteria een verzoek om een bestuursverklaring wordt getoetst, gebaseerd op artikel 7.0a van de Netcode elektriciteit en het Codebesluit.

1.2 *Duidelijke afbakening van de rol van Gemeente Maastricht.*

De gemeente beoordeelt uitsluitend of een project in aanmerking kan komen voor maatschappelijke prioriteit. De gemeente beslist niet over toekenning van transportcapaciteit, dit blijft de verantwoordelijkheid van netbeheerder Enexis.

1.3 *Hardheidsclausule*

De uitvoering van het Toetsingskader is een beleidsregel die altijd gewijzigd kan worden door gewijzigde inzichten. Een besluit genomen op grond van de beleidsregel behoort getoetst te worden aan art. 4:84 Awb (evenredigheidsbeginsel), zodat bij bijzondere omstandigheden c.q. zwaarwegende redenen afgeweken kan worden van de beleidsregel. Het extra opnemen van een hardheidsclausule voor het afwijken van een gestelde termijn voor het starten van project is derhalve niet nodig.

2. *Mandaatverlening manager.*

Voor een efficiënte afwikkeling van de verzoeken om een bestuursverklaring is een mandaat nodig.

3. *Het format 'Bestuursverklaring Maatschappelijk prioriteren Gemeente Maastricht' vaststellen.*

Vaststelling van dit format zorgt voor een eenduidige en landelijk herkenbare bestuursverklaring die direct bruikbaar is voor beoordeling door Enexis³.

5. **Kanttekeningen of risico's**

2.1 *De beoordeling en het uitgeven van een bestuursverklaring gebeurt onder tijdsdruk.*

De nog beschikbare transportcapaciteit is schaars en het principe op=op geldt.

2.2 *Een tijdige bestuursverklaring is nodig om prioriteit op de wachtlijst te kunnen aanvragen.*

Als dit te laat gebeurt, kan een project geen of later prioriteit krijgen, met risico op vertraging en extra kosten.

6. **Financiële gevolgen**

De uitvoering vraagt inzet van capaciteit van het team Energie. De activiteiten worden voornamelijk uitgevoerd binnen de bestaande formatie en belegd bij het team Energie.

De bijbehorende personeelskosten worden gedekt uit het programma energie- en warmtetransitie. Specifiek betreft dit de rijksmiddelen uit de CDOKE (Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid).

---

³ Het format voor de bestuursverklaring is afkomstig van Enexis.

7. Vervoltraject besluitvorming, uitvoering en evaluatie

De beoordeling van verzoeken wordt belegd bij het team Energie.

Initiatiefnemers kunnen via de gemeentelijke website informatie vinden en een verzoek om een bestuursverklaring indienen. De gemeente streeft naar een beoordeling binnen 6 tot 8 weken na een volledig verzoek.

De gemeente heeft de toepassing van het toetsingskader afgestemd met de buurgemeenten Eijsden-Margraten, Meerssen en Valkenburg a/d Geul, die zijn aangesloten op dezelfde elektriciteitsstations.

Dit borgt gelijke behandeling.

De situatie rond maatschappelijke prioritering is nog volop in ontwikkeling.

- **Vanaf 1 juli 2026:** Kleinverbruik aansluitingen krijgen vanaf 1 juli 2026 geen voorrang meer bij aanvragen om een aansluiting bij netbeheerder Enexis. Er komt een gezamenlijke wachtrij voor grootverbruikers en kleinverbruikers. Transportcapaciteit wordt voorts toegewezen op basis van maatschappelijke prioriteit, dit ongeacht of het om klein- of grootverbruik gaat. Woningbouwprojecten en onderwijs staan in categorie (3) van het prioriteringskader en komen dus achter congestieverzachtters en veiligheid in de wachtrij. De volgorde van binnenkomst van het verzoek voor transportcapaciteit bij de netbeheerder is bepalend voor de plaats in de wachtrij.
- **Vanaf 1 oktober 2026:** Gemeenten en provincies hebben de mogelijkheid om aanvragen voor transportcapaciteit bij woningbouw en scholen tot maximaal 10 jaar vooruit in het bouwproces in te dienen, zodat deze projecten niet onnodig vertragen. De inventarisatie hiertoe loopt momenteel binnen de gemeente en het proces wordt uitgewerkt. Hierin zal er ook aandacht zijn voor samenwerking met corporaties, zorg- en onderwijsinstellingen zodat gezamenlijke de juiste keuzes gemaakt worden.
Hiervoor zal naar verwachting voor 1 oktober 2026 het Toetsingskader moeten worden aangepast/uitgebreid en ter vaststelling aan het college worden voorgelegd.
- **Vanaf 1 januari 2027:** Tot 1 januari 2027 wordt de gereserveerde capaciteit op basis van berekeningen op verschillende momenten en gebieden vrijgegeven door de netbeheerders. Als er op 1 januari 2027 nog netcapaciteit beschikbaar is, dan wordt deze ook vrijgegeven aan niet-geprioriteerde partijen. De verwachting is dat in bepaalde gebieden deze zogenoemde restcapaciteit beperkt is. Netbeheerders zijn daarom druk aan het bouwen en uitbreiden van het stroomnet. Op die manier komt er nieuwe capaciteit bij.

Ondertussen wordt ook capaciteit gecreëerd in het bestaande net via congestiemanagement en maatregelen om flex-capaciteit te ontsluiten. De netcapaciteit die hierdoor vrijkomt gaat naar de aansluitingen die in de wachtrij staan.

8. Communicatie

Interne communicatie

Intern wordt duidelijk gecommuniceerd dat alle projecten op dezelfde manier worden beoordeeld, ook wanneer het gaat om gemeentelijke projecten of projecten met een gemeentelijk projectleider.

Externe communicatie

De vaststelling van het toetsingskader wordt gecommuniceerd via de gemeentelijke website. Daarop staat wanneer een bestuursverklaring nodig is en hoe een verzoek kan worden ingediend. Ook wordt duidelijk uitgelegd wat de rol van de gemeente is en wat niet: de gemeente beoordeelt alleen of een project in aanmerking kan komen voor maatschappelijke prioritering. De verdeling van netcapaciteit en de uiteindelijke beslissing liggen bij netbeheerder Enexis. Hiermee worden verwachtingen gemanaged en misverstanden voorkomen.